N°. 3006

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1857

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *ƒ* 5.00; voor de buitensteden *ƒ* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG 20 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *ƒ* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 19 Maart.

DE ONDERWIJS-WET.

II. WAT IS ZIJ?

Wij weten nu, dat de memorie van toelichting aan de meerderheid een offer vraagt; dat dit offer bestaat in het opnemen in de wet van de »*christelijke deugden*", die door 't reglement A van 1806 in de wereld zijn gebragt, vijftig jaren lang zijn misbruikt en nu in de wet zijn gevorderd, om ze op dezelfde wijze te misbruiken.

[illegible] zijn wij overtuigd, wenscht dat misbruik niet. Maar geeft zij genoegzame waarborgen om het te keeren? Men oordeele.

Zij laat wegvallen alle waarborgen, door het besluit van 1842 geschonken, om tegen het gevreesd misbruik te waken. Niet een enkel van de destijds noodzakelijk geachte waarborgen blijft behouden. 't Gevolg daarvan is, dat noch de kerkgenootschappen, noch de ouders der schoolgaande kinderen eenig wettelijk middel bezitten, om zich te vergewissen van hetgeen op de school omgaat.

De Regering-zelve erkent in hare memorie, dat de wet niet bepalen, noch omschrijven kan wat verstaan moet worden door de »*gevoelens en waarheden*" die ons christelijk bewustzijn [illegible] dat in de school geleerd worden. De verklaring daarvan moet afhangen van plaatselijke omstandigheden. En daarom laten de »christelijke deugden" eene genoegzame *vrijheid* om in de *onderscheidene behoeften* te voorzien." De christelijke deugden zullen derhalve, naar gelang van omstandigheden, hier dit, ginds dat beteekenen. Dat ligt overigens in den aard der zaak. Want wat zijn »*christelijke* deugden?" Kan iemand ter wereld dat zeggen, zonder aanstonds in leerstellig godsdienstig onderwijs te treden? Wij gaan verder. Wij beweeren, dat niemand verklaren kan wat eene *christelijke* deugd is, zonder aanstonds eene of andere gezindte in een der hoofdpunten van de geloofsleer aan te tasten. Zoodat ook van deze zijde de deur openstaat voor allerlei misbruik, middelerwijl den belanghebbenden geen enkel wettelijk middel is gelaten, om zich te verzekeren omtrent hetgeen op de school plaats heeft. Wat geeft de Regering dan?

Een voorschrift in alinea 2 van art. 21:

»De onderwijzer onthoudt zich van iets te leeren, te »doen of toe te laten, wat strijdig is met den eerbied, »verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van anders- »denkenden. Hij prent aan de kinderen dien eerbied in »en wekt hen op tot onderlinge liefde en verdraag- »zaamheid."

De intentie van dit voorschrift is goed, maar de redaktie is ongelukkig. Dewijl wij thans in geene bijzonderheden kunnen treden, spreken wij later over de redaktie van dit artikel opzettelijk; thans bepalen wij ons bij de intentie der Regering. Zij bedoelt van de school te weeren al wat zou kunnen strekken om de geloofsbegrippen der kinderen te ondermijnen of te bestrijden." Veronderstellen wij, dat dit volkomen is uitgedrukt in het voorschrift, dan komt de vraag: welke middelen de wet aan de hand geeft om het voorschrift te handhaven? Helaas! deze laatsten ontbreken.

De Regering-zelve geeft het heft uit hare handen. Zij zal alleen op de schoolopzieners invloed uitoefenen. Maar die invloed der schoolopzieners is, ingevolge de wet, niet groot. Zij dragen bij tot de benoeming der schoolmeesters; maar is de aanstelling eens gegeven, dan is 't met hun direkten invloed gedaan.

De uitvoering van alinea 2 wordt geheel overgelaten aan de Gemeente-besturen, dat is aan de meerderheid van de bevolking, die in de gemeente [illegible] heeft. Het is waar, er is een beroep op Gedeputeerde Staten en van dezen op den Koning verleend. Maar dan is het kwaad reeds geschied; en *hoe* het bewezen? Daarenboven, om het te voorkomen, heeft de Regering zich hoegenaamd geen middel voorbehouden. Immers, de verordeningen op het onderwijs zullen niet uitgaan van de Regering, maar van de Provinciale Staten. Men weet wat men daarvan te wachten heeft, ook al verbleef de uitvoering daarvan niet bij den Gemeenteraad! Het is blijkbaar, dat de Regering tracht zich van de zaak te ontdoen, hoe eer hoe liever, en de uitvoering der onderwijs-wet zoo veel mogelijk aan haar lot toevertrouwt. Is dat een waarborg? En kan men zich daarbij neerleggen?

De derde alinea: »Het geven van onderwijs in de »godsdienst wordt overgelaten aan de kerkgenootschap- »pen," is eene bevestiging van den zin der voorgaande. En in zoo verre is het nuttig dat zij in de wet blijft. Maar sanktie geeft zij hoegenaamd geen.

Maar de vierde alinea zou van meer belang zijn, als zij ernstig gemeend en uitvoerbaar ware. Zij zou wel geene sanktie geven aan de bepaling, die de school tot een neutraal terrein maakt; maar zij zou een middel in den nood zijn, om, waar misbruik gemaakt wordt, eene bijzondere school op te rigten.

Dan het mag betwijfeld worden, of de Regering wel met allen ernst die vierde alinea voordraagt, en zulks om twee redenen. Is de Regering overtuigd, dat men eene subsidie uit de *staatskas* aan eene *bijzondere* school mag verleenen, als het beginsel geldt, dat de *staatsschool* door de *gemeentekas* moet worden betaald? Is zulk een privilegie geoorloofd? Ten anderen, de Regering maakt het verkrijgen van een dusdanig subsidie zoo bezwaarlijk, dat er niet op te rekenen valt, en zelfs de anti-revolutionnairen, voor wie de alinea wordt voorgesteld, haar beschouwen als illusoir. [illegible] kon die praktikabel worden gemaakt, zouden wij er sterk aan hechten. Wij zijn geene voorstanders der gemengde school, verre van daar. Wij achten haar als een onvermijdelijk kwaad, waaraan wij ons onderwerpen, omdat men er niet buiten kan. En veel liever zouden wij de bijzondere school met eene subsidie uit de staatskas verlangen, dan de beste gemengde school, die naar onze regtmatige vorderingen kan worden opgerigt. Wij hopen den tijd te beleven, dat alinea 4 van art. 21 het predomineerend beginsel van onze onderwijs-wet worden zal. Eerst dan zal het mogelijk zijn het onderwijs te regelen op eene voldoende wijze.

Inmiddels hebben wij daaraan, gelijk zij nu wordt voorgesteld, weinig of niets. En het blijkt alzoo, dat én de neutraliteit van de school, én het vredesverdrag, dat de Regering voorstelt, in de lucht hangen en zonder genoegzame waarborgen zijn. En is, met één woord, niet, op afdoende wijze gemaakt, dat de christelijke deugden, die men in de wet vecht, niet zullen leiden tot het gekende misbruik.

De voordragt is alzoo niet opregt. Zij geeft iets anders, dan zij belooft.

Gaarne erkennen wij, dat de Regering met het woord »*christelijke*" deugden te voegen bij »maatschappelijke" deugden, daardoor veeleer een blanketten zaken geven wil. Maar welke waarde heeft eene bedoeling, die de wet-zelve niet handhaaft?

In den zin der Regering kan of moest het woord »christelijke deugden" wegvallen, omdat zij door »maatschappelijke deugden" datgene zegt, wat zij beoogt. Zijn immers niet alle christelijke deugden zonder uitzondering maatschappelijke deugden? En is er eene maatschappelijke deugd, die niet tevens eene christelijke deugd is?

Waartoe dan het woord christelijk? Ter voldoening van degenen, die het woord in de wet verlangen, om geregtigd te kunnen worden tot het bekend misbruik.

En als men nu, met het oog daarop en op onzen toestand, vraagt, wat de voordragt is? Dan luidt het antwoord: Een gevaar voor de Joden, een gevaar voor de Katholieken, een gevaar voor de anti-revolutionnairen, en een gevaar voor de regtzinnig geloovende Protestanten.

Het *Staatsblad* N°. 11 bevat een koninklijk besluit van 11 Maart 1857, houdende vernietiging van artikel 68 eener verordening van den gemeenteraad van Tholen, tot voorkoming en blussching van brand in de gemeente Tholen, den 21sten October 1856 vastgesteld. De vernietiging is gegrond op de overweging, dat bij dat artikel wordt bepaald, dat wanneer bij het ontstaan van brand in eene naburige gemeente, door burgemeester en wethouders aan den kommissaris voor de brandweer vergunning zal zijn gegeven, om zich met eene of meer spuiten derwaarts te begeven en een genoegzaam personeel zich bereid verklaart om die spuiten te bedienen, op dat personeel dezelfde verpligtingen rusten als in geval van brand binnen de gemeente, en aan de nalatigen straffen zullen worden opgelegd, die art. 84 op verschillende overtredingen der verordening bepaalt; dat alzoo door den gemeenteraad straffen worden vastgesteld op de overtredingen der verordening, die buiten het grondgebied van de gemeente begaan mogten worden, hetgeen in strijd is met de wet.

Tot kurator van het Athenaeum Illustre is door den Gemeente-Raad benoemd de heer *H. van Beeck Vollenhoven*, met 22 van de 27 uitgebragte stemmen. (Ter vervanging van den heer mr. M. Wiardi Beckman.)

Gisteren avond is omstreeks 11 ure een hevige brand uitgebroken in de gemeente Haarlemmermeer, sektie M. M., kavel 8.

Te Utrecht is tot lid van den gemeenteraad verkozen Jhr. A. L. E. Ram.

Volgens berigt van de britsche post-administratie, wordt de tweede maandelijksche dienst van de indische landpost in de rigting van Singapore en China, welke in het [illegible] was opgeheven, nog in den loop dezer maand Maart hersteld, om weder geheel op den vorigen voet te worden uitgevoerd. Deze op nieuw geopende gelegenheid zal ook tot het verzenden van brieven naar Ned. Indië worden benuttigd. Er zullen derhalve voortaan wederom twee gelegenheden tot verzending in de maand zijn, waarvoor de uiterste termijnen op het vertrek uit Amsterdam, 's Gravenhage, enz. berekend, aldus bepaald zijn: over Southampton den 2den en den 18den der maand, over Triest den 5den en den 21sten der maand over Marseille den 9den en den 25sten der maand. De nieuwe verzending uit dit rijk over Southampton en over Triest, zal eerst in de volgende maand April beginnen, doch over Marseille zal er reeds op den 25sten Maart aanstaande eene brievenmaal [illegible] ter bestemder tijd te Singapore zal aankomen, zonder dat er evenwel zekerheid kan worden gegeven omtrent het tijdstip der overkomst van die brievenmaal te Batavia, alzoo de gelegenheid niet bestaan heeft, om daaromtrent vooraf maatregelen te nemen.

Z. M. heeft op hun verzoek eervol ontslagen de heeren P. Smits Jr., notaris te Bergambacht, en mr. C. baron de Weichs de Wenne, plaatsverv. kantonr. te Horst, en in zijne plaats benoemd P. S. Everts, burgemeester te Sevenum.

NIEUWE DIEP 17 Maart. Heden is de eerste proeftogt gedaan voor eene naar wij vernemen nieuw op te rigten stoomvaartdienst tusschen den Helder en Zaandam in verband met eene bestaande stoombootdienst op Amsterdam, Naar men verzekert heeft deze togt boven verwachting voldaan en [illegible] stoomboot zag er zoowel uitwendig als inwendig [illegible] en welingerigt uit. Met den 1sten der volgende maand zou deze nieuwe dienst aanvangen. (*H.*)

WAGENINGEN, 17 Maart. De gisteren alhier geveilde koninklijke geoktroijeerde Bosch-wol-fabriek, is aangekocht door den heer H. P. van Heijst c. s. Naar men verneemt zal de zaak op denzelfden voet voortgezet worden.

ZWOLLE, 17 Maart. Het schijnt wel dat onze naburen de sshoonste vruchten voor handel en nijverheid op onzen vaderlandschen bodem hoe langer zoo meer moeten plukken. Niet genoeg dat wij den belangrijken uit- en doorvoer reeds jaar en dag verloren hebben, moeten wij het daarenboven, helaas, lijdelijk aanzien dat rondom ons als het ware een kordon van spoorwegen getrokken wordt gelijk thans met België, Pruissen en Hannover het geval is, die weder in aanraking zijn met het hart van Europa, ja in welks net wij naauwelijks worden opgemerkt met de Hollandsche en Rijnspoorwegen, welke alleen bestemd schijnen om de handelssteden Amsterdam en Rotterdam, door onze koloniale markten, in aanraking met het Tolverbond te brengen. Maar Noord-Nederland is ook eene rijke kolonie door eigengeërfden bewoond, rijk in voortbrengend vermogen, doch het wordt inderdaad verwaarloosd, veel

te lang gestoken gehouden van de versnelde middelen der gemeenschap. Zij kan noch in het fabriekwezen, noch in den landbouw op den duur eene konkurrentie volhouden. Daarom wordt het verlangen meer en meer vurig in dat noord-oostelijk deel des vaderlands, dat het goevernement aan het goochelspel der aanvragers van koncessiën voor spoorwegen een einde make, welker doel moest zijn tijdwinst, maar aan het einde meestal blijken te zijn koncessionarissen tot tijdverlies. (*Amst. Cour.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Maart. Het geschil tusschen Denemarken en de twee groote duitsche mogendheden, zoowel als de ministerieële krizis in Engeland, zijn het onderwerp eener geheel bijzondere aandacht van het fransche kabinet. Iederen dag komen uit Londen naauwkeurige en wijdloopige berigten aan over den stand van den verkiezingsstrijd. Sinds eenige dagen spreken de ministerieële organen van niets anders. Volgens hen zou de oppozitie-partij dagelijks veld winnen, en onder anderen de verkiezing van lord John door de city zoo goed als zeker zijn. Intusschen zijn die dagbladen meermalen te gaauw bij de hand geweest om hunne wenschen als feiten op te disschen. Wat de deensche hertogdommen betreft, het schijnt niet waarschijnlijk, dat de fransche Regering noch voor de duitsche mogendheden noch voor Denemarken in de bres zal springen; misschien dat zij zich uitsluitend bepalen zal tot het verhinderen van een uitbreiding van het geschil dat de rust van midden-Europa zou kunnen bedreigen, zoo er meer belang aan gehecht werd dan het verdiende. Intusschen kan die zaak dan eerst geregeld worden, wanneer die van Neufchâtel is afgeloopen, en deze heeft in de laatste dagen geen schrede voorwaarts gedaan.

— Feruk-Khan zal Donderdag of Zaturdag Parijs verlaten en zich naar Londen begeven, waar hij een paar weken blijven zal, om vervolgens den zomer te Parijs door te brengen, waarna hij, alvorens naar Perzië terug te gaan, nog eens Londen zal bezoeken.

— Het gerucht liep heden te Parijs, dat de engelsche Regering slechte tijdingen uit China had ontvangen. Zoo de beloofde versterkingen niet spoedig aankwamen, zoude de engelsche vloot en de troepen in gevaarlijken toestand geraken. Evenwel zijn de laatste berigten over Hongkong ontvangen van minder onrustbarenden aard.

— De Keizer heeft een onverschrokken 13-jarigen scheepsjongen, die, met een zieken matroos aan boord van een door de manschap verlaten schip [illegible] heeft gebragt, herwaarts ontboden. De knaap moet reeds hier zijn aangekomen.

— Een bij den *Constitutionnel* ontvangen brief uit Rome van 12 dezer zegt, dat het verleenen eener algemeene amnestie bij het pauselijk goevernement nog steeds in overweging was, doch naar het algemeene zeggen tot Paschen verschoven was geworden, en dat intusschen schier dagelijks aan enkele personen kwijtschelding of verligting van straf verleend werd.

— Een liefhebber van zonderlinge uitkomsten in zekere cijfer-berekeningen heeft opgemerkt, dat, als men bij het jaartal, waarin het schrikbewind omver werd geworpen, de cijfers optelt, waaruit dat getal is zamengesteld, als uitkomst het jaar van eene nieuwe groote gebeurtenis aangeeft en zoo vervolgens. Blijft deze toevalligheid nog langer bestaan, dan zou in het tegenwoordige jaar weder eene staatkundige ramp Frankrijk bedreigen.

Ziehier de berekening:

1794. Val van Robespierre.
1
7
9
4
1815. Val van Napoleon.
1
8
1
5
1830. Val van Karel X.
1
8
3
0
1842. Dood van den Hertog van Orleans.
1
8
4
2
1857....?

— In het dagblad *l'Univers* leest men eene uitvoerige opgave, volgens welke het aantal politiek veroordeelden in de gevangenissen van den Kerkelijken Staat op den 1sten dezer maand nog slechts 308 bedroeg, waarvan de meesten tot diegenen behooren, welke wegens politieke redenen moord, brandstichting of andere misdaden van dien aard gepleegd hebben.

Verder meldt het genoemde blad, dat de staatsmisdadigers in de gevangenissen van den Kerkelijken Staat behoorlijk verpleegd worden en zich niet over mishandeling te beklagen hebben.

— De spaansche dagbladen deelen den uitslag van het proces mede, dat de Regering generaal prins graaf van Reuss heeft aangedaan, wegens een brief tegen de gezagvoerders in Catalonië, welke door het blad *la Iberia* is openbaar gemaakt. De militaire fiskaal — zich grondende op de beschouwingen, die streng genomen zeer juist zijn, maar die, als ze werden toegepast, een aantal andere spaansche generaals en de generaals O'Donnell en Narvaez in de eerste plaats zouden kunnen doen veroordeelen — eischte dat de beschuldigde van zijn rang vervallen zou worden verklaard, en tot een jaar gevangenisstraf veroordeeld. De regtbank heeft zes maanden kerkering bevolen, zonder den generaal van het kader des legers te schrappen.

ENGELAND.

LONDEN, 18 Maart. De *Times* meldt, dat de heer von Hatzfeld, gezant van Pruissen te Parijs, van zijne Regering instruktiën heeft ontvangen, die niet van dien aard zijn, dat zij eene schikking in het geschil met Neufchatel in de hand kunnen werken. Frankrijk moet zeer ontevreden wezen over deze houding van Pruissen.

— Men zegt, dat de heer van Rotschild, ten behoeve van lord John Russell, afstand zal doen van zijne kandidatuur bij de aanstaande verkiezingen in de City.

— Per de *Indian* zijn tijdingen ontvangen van New-York tot 3 dezer. Daarmede wordt bevestigd, dat de nieuwe tariefwet door den senaat is aangenomen. Te New-York zou eene stoomboot met troepen ten behoeve van generaal Walker uitgerust worden. Naar men zegt, heeft de prezident der Unie geweigerd het nieuwe traktaat met Mexico bij den senaat in te dienen, daar het zijne goedkeuring niet wegdraagt.

De *Asia* met een New-Yorksche mail en tijdingen tot 4 dezer, was volgens een telegrafiesch berigt de haven van Liverpool binnengekomen.

— Reeds is gemeld, dat de Porte na langdurige overweging, in het begin dezer maand hare definitive bekrachtiging heeft verleend aan de statuten der te Konstantinopel door eene engelsche vereeniging op te rigten handelsbank, eene inrigting, waarvan men voor de stoffelijke ontwikkeling van de Levant en in de eerste plaats voor de [illegible] veel goeds verwacht. De *Times* deelt de hoofdbepalingen dier statuten mede. Zij zal het uitsluitende regt hebben om in Turkije banknoten uit te geven, mits het gezamenlijke bedrag daarvan de som van vijftien millioen pond sterling nooit te boven ga, en onder verpligting om altijd de helft van dat bedrag in specie voorhanden te hebben. Wekelijks zal zij door eene specifieke opgave den staat harer zaken openbaar maken. Het turksche goevernement zal de Bank als kassier kunnen bezigen, voorschotten voor korte termijnen tegen hoogstens zes pCt. rente van haar kunnen erlangen, en den voorzitter en ondervoorzitter van haar bestuur benevens zes van de vier en twintig bestuurders benoemen.

De *Times* prijst de statuten, als een hechten grondslag waarop de turksche Bank een der groote geldkantoren en finantiële inrigtingen van Europa kan worden.

De krijgstoerustingen voor de expeditie naar China worden door het departement van oorlog op groote schaal genomen, terwijl de Admiraliteit er vooral op bedacht is, een aantal kleine stoomkanonneerbooten daarheen te zenden, daar deze beschouwd worden in den oorlog tegen de Chineezen betere diensten te kunnen bewijzen, dan de groote oorlogsschepen. Thans bevinden zich 15 groote oorlogzeilschepen met 354 stukken geschut, deels in de chineesche wateren, deels op weg daarheen, behalve 19 oorlogstoombooten met 191 stukken. Er zullen thans nog nagezonden worden 25 stoombooten van allerlei soort, met 237 stukken geschut en troepen en krijgsammunitie, waaronder vijf kanonneerbooten van 6, drie van 4 en dertien van 2 stukken.

Binnen 2 à 3 dagen zal de *Transit* te Portsmouth gereed zijn, om het 23ste regement fuseliers aan boord te nemen; gelijktijdig zal de *Furious* het 90ste regement aan boord nemen, terwijl het 82ste regement met nog andere troepen zich den 25sten dezer op de *Himalaya* naar China zullen inschepen. Voor het transport van ammunitie en bagagie zullen privaatschepen gehuurd worden. Het geheele disponibele personeel der militaire intendance heeft de aanzegging ontvangen zich tot inscheping gereed te houden.

— Sir Benjamin Hall hield gisteren avond eene redevoering tot zijne kiezers te Marylebone. Toen hij verklaarde, dat hij er trotsch op was, de politiek van lord Palmerston toegedaan te zijn, vertoonde zich een ongewone geestdrift onder de aanwezigen, hoewel het ook niet aan oppozitie bij sommigen ontbrak. Hij gaf als zijne overtuiging te kennen, dat lord Palmerston na de verkiezingen eene groote meerderheid in het Parlement zou erlangen. Ten slotte werd met bijna eenparige stemmen het besluit aangenomen, waarbij aan lord Palmerston te kennen wordt gegeven, dat hij voortdurend het vertrouwen der vergadering bezit.

— De kanselier der schatkist heeft gisteren avond in het huis der gemeenten de onderteekening van het Sondtolverdrag bekend gemaakt. Vervolgens heeft lord Palmerston de beweering wedersproken, dat de Regering in den tijd heimelijk de republikeinsche of liberale denkbeelden in Italië zou hebben tegengewerkt, terwijl zij die in het openbaar ondersteunde.

— De gewigtigste en onstuimigste meeting, die ter gelegenheid der verkiezingen is gehouden, is die welke gisteren in de vrijmetzelaarszaal alhier plaats had en door den heer Cobden en zijne aanhangers bijeengeroepen was. Ten 7 uur 's avonds was de zaal vol, terwijl de eigenlijke bijeenkomst een half uur later begon. De heer Roebuck nam het voorzitterschap waar; de heeren Cobden en Layard waren de voornaamste redenaars; het publiek kon men als gemengd beschouwen; evenwel was de meerderheid den heer Cobden toegedaan, zoodat dan ook de tegen de regering voorgestelde motiën: dat de aanval tegen Perzië, zoowel als tegen Canton onregtvaardig was; dat de meeting protesteert tegen de handelwijze der regering om zonder medeweten van het parlement oorlog te beginnen; dat de ministers tegen de wetten handelen, wanneer zij de maatregelen der regeringsbeambten in China goedkeurden, enz., alle aangenomen zijn.

De heer Layard gaf, onder anderen, te kennen, dat hij niet tot hen behoort, die tot elken prijs vrede willen; in der tijd heeft hij voor den oorlog tegen Rusland gesproken, want deze was noodzakelijk en eervol, iets hetgeen echter niet van het bloedbad gezegd kan worden, dat onder de weerlooze Chineezen aangerigt is. Wanneer het land ter liefde van een man offers brengen wilde, zoo moet hij ten minste de „regte man" zijn (geroep onder de menigte: waar is de betere?) In den verderen loop zijner rede sprak hij nog over verschillende anderen, en zeide, dat sir John Bowring zijne instruktiën was te buiten gegaan, alsmede dat lord Palmerston zich tot twee Peelisten gewend en hun de betrekking van gevolmagtigde naar China aangeboden had. Verder wederlegde hij de stelling, dat men eene andere politiek omtrent de volkeren in het Oosten moest in acht nemen, dan omtrent beschaafde natiën. De heer Cobden werd, toen hij optrad levendig toegejuicht. Hij gaf ook te kennen, dat hij geen onvoorwaardelijke vriend des vredes is, en dat hij gaarne zijne stem tot het verleenen van 100 millioen wil geven indien Engeland bedreigd werd, doch van China was [illegible] geen lauweren te behalen: bij een vorigen chineeschen oorlog hebben de Engelschen slechts 69 man, daarentegen de Chineezen 25000 à 30000 man verloren. Engelands roem zou door zulk een oorlog niet stijgen, enz.

— In het drukste gedeelte der voorsteden van Kanton is elk huis een winkel. Van voren zijn ze open, uitgezonderd in die weinige gevallen, dat de winkel voor den europeeschen handel bestemd is. Er zijn twee straten, de chineesche straat en de Nieuwe chineesche straat, die inzonderheid door de vreemdelingen bezocht worden. Daar vindt men de voortbrengselen van China al de streken des aardbols. Een der winkeliers vindt men altijd op de toonbank zittende, met een penseel van kameelhaar schrijvende, of met zijne *abacus* rekenende.

De Chineezen, in dit gedeelte van Kanton dat druk door de zeelieden bezocht wordt, stellen allerlei listen in het werk om de aandacht te trekken. Elk hunner heeft een engelschen naam, dien hij zich geeft, buiten aan zijnen winkel opgehangen, behalve nog een aantal aankondigingen, welke voor de matrozen zijn opgesteld die dikwijls bedrogen worden door hunne chineesche vrienden, welke immer hartelijk over de aardigheden der matrozen lagchen, zonder een enkel woord er van te verstaan.

De goederen, in de chineesche straat te koop geboden, zijn allen bestemd voor de europeesche markt. Eene menigte van zoogenaamde galanterie-waren vooral in ivoor, schildpad en verlakte goed, ligt hier ten toon gespreid. Ook vindt men hier de karakteristieke schilderstukken der Chineezen, hunne getrouwheid in het nabootsen is voorbeeldeloos. Zelfs in het vak van kleedermaken zijn zij even naauwkeurig. De winkels te Kanton worden altijd bij zonne-ondergang gesloten; de eigenaar onttrekt zich dan aan den handel, niet om rust te genieten, maar om zijnen tijd en zijn geld met spelen, rooken enz. door te brengen.

De winkeliers hebben de gewoonte om voor hunne winkels een groot versierd houten bord te hangen, waarop hunne namen en handel uitgedrukt zijn, benevens al de bijzonderheden, welke hun belang vordert mede te deelen. Voor eenen winkel stond het volgende opschrift in het Engelsch: „De zeemans-koffijwinkel; Chau Lung, waar alle soorten van zijde en thee verkocht worden op goederen van allen aard voor matrozen. Zeelieden! gij wordt uitgenoodigd om dezen winkel te beproeven, waar gij gene eerlijke behandeling zult vinden en waar gij gezette koffij en thee kunt hebben." — In China heeft men geene maten, en alle drooge waren en vrachten worden bij het gewigt verkocht. Wanneer men iets

in eenen winkel koopt, geeft de verkooper altijd daarbij een klein stukje papier met eenige chinesche letters er op. Wanneer nu de tolbeambte of mandarijn de belasting van deze voorwerpen vraagt, toont men hem slechts dit papier, en het is dan zijne zaak om den verkooper te vinden en van dezen de belasting te vragen.

De Chineezen zijn in den handel groote bedriegers. Zij nemen ongeloofelijke middelen te baat om het gewigt te vermeerderen van hetgeen zij verkoopen. Eene groote hoeveelheid eenden en ander gevogelte werd op een europeesch schip gebragt; doch de meeste er van stierven dadelijk. Dit veroorzaakt op het vaartuig eene algemeene opschudding, want men dacht dat de Chineezen dat gevogelte vergiftigd hadden, doch bij nader onderzoek bleek, dat zij de dieren met steenen en zand hadden opgevuld, ten einde hunne zwaarte te vermeerderen. Ook de varkens, welke men geslagt van den vleeschhouwer kocht, waren, tot dat zelfde einde met water gevuld, zoodat een dood varken, hetwelk den geheelen nacht opgehangen had om het water er uit te laten druipen, ruim twintig ponden aan gewigt verloor.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 15 Maart. De zending van den heer von Bulow, deensch gevolmagtigde, heeft hier geen betere ontvangst gevonden dan te Berlijn, en dienvolgens mag men het voor niet onwaarschijnlijk houden, dat de bondsdag zich met dit ongelukkig vraagstuk zal bezig houden, zoodra de beide groote hoven het eens zijn over den vorm der Nota. Mogelijk ook dat zij alvorens de zaak te Frankfort aan de beraadslaging te onderwerpen, een laatste poging te Koppenhagen door een gezamenlijke Nota beproeven.

Men verzekert op de stelligste wijze dat Oostenrijk dezer dagen aan zijn gezant te Turijn eene nieuwe Nota voor de sardinische regering heeft doen toekomen, die een vervolg is van de in den laatsten tijd tusschen de beide hoven gewisselde stukken. Er gaat overigens geen dag voorbij zonder een nieuwe verwijding der kloof, welke in den laatsten tijd tusschen Piëmont en het weener kabinet is ontstaan. Men weet reeds dat de turijnsche kamer van afgevaardigden het krediet van vijf millioen lire heeft goedgestemd om de vestingwerken van Alessandria te versterken. Wat deze vijandige demonstratie tegen Oostenrijk nog hooger gewigt geeft, zijn de debatten in de wetgevende vergadering over deze zaak gehouden. Hoewel de minister Cavour in antwoord op de redevoering van den heer Della Margaritha, die tot de uiterste regterzijde behoort, met zeer veel levendigheid verklaard heeft dat zijn voorstel geen vijandig karakter tegen Oostenrijk droeg, er blijkt toch uit de gezamenlijke beraadslagingen een alles behalve vredelievende geest.

BERLIJN, 18 Maart. Een treurig voorval maakte gisteren aan de zitting van het huis der afgevaardigden, kort na hare opening een einde. De heer Otto, het spreekgestoelte hebbende bestegen, om de bezwaren der Katholieken tegen de begrooting van het departement eeredienst te ontwikkelen, had pas eenige woorden geuit, toen hij door eene beroerte werd getroffen, die een kwartier uurs later een einde aan zijn leven maakte. Zijn laatste woorden waren: »Mijne heeren! het doet mij leed... maar ik kan niet voortgaan.." Hij werd doodsbleek, legde de hand op het hart en viel achterover. De in de nabijheid gezeten ministers en leden, schoten toe om bijstand te verleenen, doch de heer Otto was reeds bijna een lijk. Nadat de heer Otto uit de zaal gedragen en in een belendend vertrek voorloopig nedergelegd was, werd de zitting voor tien minuten geschorst en daarna geheel opgeheven. Eenige oogenblikken na het overbrengen in de andere zaal gaf hij den geest.

BELGIE.

BRUSSEL, 18 Maart. De Regering en het bestuur der hoofdstad zijn voornemens het huwelijk van prinses Charlotte met den aartshertog Max van Oostenrijk met veel pracht te vieren. De St. Gudule-kerk zal rijk worden versierd, en uit alle oorden van het land zullen afgevaardigden deze plegtigheid komen bijwonen. Ook spreekt men van een groote wapenschouwing en de oprigting van een monsterzaal, die als tentoonstellings-gebouw zal gebezigd worden, na voor de feesten van het huwelijk te hebben gediend.

— Groote verwachtingen worden te gemoet gezien van de oprigting der *Rijnscheeps- en Handelmaatschappij te Antwerpen*, waartoe de koning dezer dagen magtiging heeft verleend, en wier hoofddoel is den uitvoer van belgische handelartikelen naar afgelegen gewesten te begunstigen. Zij stelt zich ook voor om in het belang van Antwerpen het plan van Napoleon I te verwezenlijken, die er de eerste haven der wereld van wilde maken door het graven van nieuwe bassins en er onmetelijke gebouwen neêr te zetten. Reeds is de maatschappij in onderhandeling om den eigendom van het entrepôt dier stad van de Regering te koopen. Overigens hebben de ministers verzekerd, dat zij zich nooit aan bank- en beurszaken zou kunnen overgeven; die verzekering was vervat in een antwoord op eene interpellatie in de kamer van den heer Verhaegen, die de vrees te kennen gaf dat de nieuwe maatschappij slechts een verholen *Credit mobilier* zij. Met zekerheid verneem ik dienaangaande, dat de heer Moschet, gewezen konsul-generaal, tot regeringskommissaris bij de maatschappij benoemd, met eene bezoldiging van 2400 fr., reeds vormelijke instruktiën heeft gekregen van den minister Vilain XIIII, wat betreft het te houden toezigt, dat de antwerpsche maatschappij zich beperke tot den werkkring op het gebied van handel en nijverheid. Dezelfde minister heeft de voordeelige betrekking van administrateur van den antwerper-gentschen spoorweg, die zijn onlangs overleden vader bekleedde, en bezwaren doen gelden die hem tot eer verstrekken, daar hij zijn besluit nam in het belang zijner persoonlijke onafhankelijkheid.

De nederlandsche regering heeft zich dikwijls beklaagd dat de aan de Maas op belgisch grondgebied gemaakte afwateringskanalen voor de besproeijingen van het Kempenland, de scheepvaart op die rivier en op het kanaal van Maastricht naar 's Hertogenbosch bemoeijelijken. Ik verneem thans dat door de twee regeringen eene internationale kommissie is benoemd om de grieven te onderzoeken; die kommissie zal zich eerlang naar het terrein begeven. (*Part. korresp. v. d. Amst. Cour.*)

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 19 Maart.

BEVALLEN (16 Maart): J. S. Z. de Bont, geb. Gerhards, Z. - E. S. de Liefde, geb. Molenaar, D. - M. J. A. Glasbergen, geb. Jansen, doode D. — (17 Maart): C. E. Broekman, geb. Ament, Z.

OVERLEDEN (12 Maart): J. Rietsnijder, 42 j. — (15 Maart): H. Wessels, 35 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	17 MAART 4½ u. gebl.	18 MAART 4½ u.	a	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	63⅝	63¾	63 13/16	
Dito Dito	3	76 5/16	76¼		
Dito Dito	4	95⅞	95 15/16		
Overzeesche Bezittingen	4				
Amortisatie-Syndikaat	3½	91			
Actien Ned. Bank	4				
Handel-Maatschappij	4½				
Maatschappij van Weld	4				
Oblig. Rijn-Spoorweg	4½				
Dito Hollandsche dito. Obligatiën	4½				
Belgie, Certifikaten	2½				
Dito *Rothschild*	2½	52½	52½		
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	24⅝	24⅝	24 11/16	
Dito	3		42		
Binnenlandsche	3	38	38	38 1/16	
Coupon Bewijzen		6 7/16	6 [illegible]	6⅜	
Amortisable Schuld					
Portugal, te Londen	3	45½	44⅞	45 1/16	45
Dito Uitgestelde		25	24⅞	25	
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	104¼	104¼		
Dito A°. 1828—1829	5	102⅞			
Negot. 1831 en 1833	5	93			
Inschr. bij *Stieglitz*, 5e Serie	5	95¼	95 [illegible]		
Dito idem 6e	5	96 7/16	96⅛		
Certifikaten te Hamburg	5	94	94		
Dito dito te Londen	4½	95⅜			
Dito dito *Hope en C°.*	4	84 1/16	84⅛		
Dito *Stieglitz*	4		84⅛	84	
Dito 4e Serie	4				
Dito in Zilver	6				
Inschrijving Grootboek	6		62⅞		
Dito Certifikaten	6	64			
Polen, Aand. met Lot. fl. 300					
Schatkist-Obligatiën	4	78⅞			
Oostenrijk, Metalliek	5	76⅝	76⅝	76⅝	76⅝
Dito rente te Amsterdam	5	86⅝	86 1/16	86⅝	
Dito Nationale	5	78½	78 5/16	78 7/16	78 [illegible]
Dito	2½	39 [illegible]	39⅜	39⅝	39⅝
Weener Bank	5				
Dito	5¼				
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854			327		
Pruiss. Aand. 1854	3½				
Napels, Cert. bij *Rotsch.*	5				
Denemarken, dito	5				
Louisiana, te Londen	5				
Brazilië	5				
Dito [illegible]					
Mexiko, te Londen £ 100	3	22½	22⅞	23	
Dito Onbepaalde	3	22½	22⅞	23	
Peru	4½				
Grenada, dito à £ 100	3½	21⅞	21 [illegible]	21 15/16	
Dito Uitgestelde		6⅝	6 [illegible]	6 11/16	
Equador					
Venezuela, te Londen	4½	34¼			
Dito Uitgestelde		13⅛			
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Grieken, Bl. 1825	5				

Illin. 95¼; Prest. 47, 48; Fr. O. Sp. 133¼; Lw. 4⅛; Gren. onb. [illegible], 15/16; Ecuador onb. 14⅝, 7/16.

Vaste markt, bij levendigen handel in mexikaansche fondsen, welke tot verhoogde koersen geplaatst werden. Oostenrijksche een weinig aangeboden.

Koers van het Geld op Beleening 4½ pCt. Prolongatie 3½ pCt. Diskonto 4½ pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 18 Maart. Belg. leen. 2½ pc. 56; Obligatiën 3 pc. —; id. 4 pc. 98¾; Spanje 1—3 pc. 24 3/16; Binnenl. 3 pc. 38¾; Romeinen 5 pc. 89; Oostenrijk Met. 5 pc. 80¼; id. Nap. 5 pc. 82.

PARIJS, 18 Maart. Fransche 4½ pc. —.—; 3 pc. 71.45; 1¼ pc. Spanje 25; 3 pc. id. 38¼; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 89.

MADRID, 17 Maart. 3 pc. Schuld 39.65, id. 1½ pc. 25.70.

LONDEN, 18 Maart. Cons. 93⅝; Spanje buit. 3 pc. 41⅝; id. 1½ pc. 25; Rusl 5 pc. 107½; id. 4½ pc. 98; Holl. 4 pc. 99; id. 2½ pc. 65¼; Sard. 5 pc. 90½; Braz. 104; Peru 4½ pc. 77½; Gren. uitg. 7; id. werk. 22½; Mexiko 3 pc. 24½; Portugal 3 pc. 46; Ecuador 15; Venezuela 37½; Wissel op Amst. —.—; Hamburg —.—.

WEENEN, 18 Maart. Met. 5 pc. 83½; id. 4½ pc. 74½; Bank-Aktiën 1020; Credit Anst. 264½; Wissel op Londen 10.08; Amst. —; Parijs —; Goud —; Zilver —.

BERLIJN, 18 Maart, 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 106½.

HAMBURG, 18 Maart. Spanje 1½ pc. —; id. 3 pc. 23¾; Rusl. 5 pc. 102½; 4½ pc. 90; 3 pc. Mexikanen 11; Noord-Duits. bank 96; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. Kort —.—; Amst. —.—.

FRANKFORT, 18 Maart. 5 pc. Met. 79¾; 1¼ pc. Spanje binneel. 24 11/16; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. 118¼; Parijs 93¾; Weenen 115¼; Amsterdam —.

Wisselkoersen.

Parijs	2/m.	*f* 55½	Livorno	2/m.	*f* 39½
"	zigt	" 55¾	Napels	"	" 83½
Bordeaux	2/m.	" 54¾	Petersburg	"	" 1.83
"	zigt	" 55⅛	Weenen	6/w.	" 31½
Madrid	3/m.	" 238	Augsburg	"	" 35⅛
Cadix	"	" 238	Frankfort	"	" 98½
Seville	"	" 237	Hamburg	2/m.	" 35
Bilbao	"	" 237	"	zigt	" 35 1/16
Lissabon	"	" 39½	Londen	2/m.	" 11,62½
Porto	"	" 39¾	"	zigt	" 11,75
Genua	2/m.	" 45½	Rotterdam		

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 18 Maart.

— Heden zijn alhier tot vaste prijzen afgedaan: 3047 bn. grof, vrij blank Java Rijst ex *Pauline*.

AFLOOP DER VEILING van 69,087 Kranj. en Kanassers, d. 240 Zakken en Matten JAVA SUIKER, gehouden door de Nederlandsche Handelmaatschappij, te Amsterdam, 18 Maart.

Monster N°. 8 verkocht van *f* 44½, N°. 9 verk. van *f* 47¾ tot *f* 48¼, N°. 10 *f* 48, N°. 12 *f* 48½, N°. 13 *f* 49½, N°. 14 *f* 48½ tot 50, N°. 15 *f* 48½ tot 53½, N°. 16 *f* 49½ tot 56¾, N°. 17 *f* 50¾ tot 57½, N°. 18 *f* 51¼ tot 58, N°. 19 *f* 56¼ tot *f* 58¾.

GRAANMARKT.

Tarwe bij gerijven in een doen; 129 ℔ n. wb. Poolsche *f* 430; 127 ℔ j. b. dito *f* 366; 131 ℔ n. Rijn *f* 362; 127 ℔ n. Gelders. *f* 330; 128 ℔ dito *f* 335.

Rogge zonder handel.

Garst warm prijshoudend: 102 ℔ Vriesse Winter *f* 197.

Haver en Boekweit zonder handel.

Lijnzaad, een doen: 112 ℔ Odessa *f* 425. *Raapolie* op 6/w. *f* 53½; Vliegend *f* 52; 1° Mei ek. *f* 50½; Sept. en Oct. *f* 46½; Nov. en Dec. *f* 46½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 44½; Vliegend *f* 43; 1° April ek. *f* 42½ [illegible] Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 42½ [illegible]

SCHIEDAM, 18 Maart. Rogge verkocht: 146/2 ℔ [illegible] gel. *f* 257.50; Gerst 131/2 ℔ Manheim *f* 232 kontant 6/w. Moutwijn *f* 20. Jenever *f* 25.50. (Amst. Proef *f* 26.25) per ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWREPEN, 18 Maart. *Granen* kalm. Roode Inl. Tarwe *f* 13½ a 13¾ n. kwal. en inl. disp. Rogge *f* 7⅝ p. 70 k°. Nog zijn verkocht 61 Tierc. Carolina *Rijst* ex *A. Galatin* a *f* 15 Entr., 60 kn. Havana *Suiker* ex *Morga* en 150 zak Bahia ex *Queen*.

LONDEN, 17 Maart. *Suiker*. Uit de hand zijn afgedaan 14000 zak Manilla Moscovados a 43 s. 6 d. a 43 s. 9 d., regten 13 s. 9 d. p. cwt. en 2000 zak bruin Madras van 42 s. 3 d. a 42 s. 6 d. p. cwt. — *Geraffineerd* flaauw op 64 s. voor bruine Lompen. — *Thee* flaauw op 1 s. ½ d. prompt voor Common Congo. — *Rijst* vast. Uit de hand zijn gedaan 3000 balen Rangoon a 10 s. compt. en 10 s. 3 d. prompt en 3000 bn midd. a goed Ballam a 10 s. 7½ d. — *Cochenille* 1 s. do lager. — *Lijnzaad* stil. Eene lading Odessa op de kust bedong 67 s. [illegible] — *Lijnolie* flaauw op 40 s. 9 d. — *Coods*. [illegible] 100 ton Ceylon werden verkocht a 49 s. compt. en thans wordt 79 s. 6 d. gevraagd. — *Talk* vaster en 1 s. hooger. Op Maart 68 s. 6 d. a 69 s.

NEW-ORLEANS, 2 Maart. *Katoen*. Op de berigten p. *Niagara* ⅛ c. hooger en sterk gevraagd; 20/m. balen gedaan tot 13¼ c. voor middling. — *Vrachten* naar Liverpool 7/16 a 15/32.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 17 Maart. Grivel, Nehalennia, Batavia. - Scherpbier, Argo, Smirna.

HELVOET, 17 Maart. Ruiter, Nederland, en van Bruggen, Koningen Vaderland, beide Java. - Brouwershaven. V. d. Sloot, Wilhelmina, Messina.

UITGEZEILD.

TEXEL, 17 Maart. Sandberg, Bellatrix, Batavia.

HELVOET, 17 Maart. Van Hees, van der Palm, Batavia.

BROUWERSHAVEN, 17 Maart. Popken, Catharina Wilhelmina, (Rott.) Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

HULL, Swaneland. Mottier. 957 staven, 981 bossen, 150 platen IJzer, Wm. Kolkman, te Dordrecht.

—, Alert, Forth: 880 staven, 136 bossen, 100 platen IJzer, Wm. Kolkman, te Dordrecht
—, Seahorse, Sadler: 488 platen IJzer, Wm. Kolkman, te Dordrecht.

Advertentiën.

Heden overleed onze dierbare Vader WILHELMUS CHRISTOFFEL LUTKIE, in den ouderdom van 74 jaren.
's HERTOGENBOSCH, C. C. LUTKIE.
17 Maart 1857. Uit aller naam.
Eenige Kennisgeving. (3031)

(3034) Heden overleed tot mijne groote droefheid, na voorzien te zijn geweest van de genademiddelen onzer Moeder de H. Kerk, mijn waarde Echtgenoot JOANNES PETRUS VAN GULIK, in den ouderdom van vier en twintig en een half jaar, na eene Echtvereeniging van slechts twee maanden.
LEYDEN, H. W. VAN HUGTEN,
den 18 Maart 1857. Wed. J. P. VAN GULIK.

(3033) Een **Pastoor** in Vriesland, vraagt tegen 1°. Mei eene **KEUKENMEID**, tevens bekwaam het Huiswerk te verrigten en boven de dertig jaren oud. *Eigenhandige* opgaven van naam, ouderdom, tegenwoordige betrekking en waar de noodige informatien kunnen ingewonnen worden, zullen alleen in aanmerking komen. Brieven *franco* onder letter A. aan den Uitgever van *de Tijd*, N.-H. Courant.

(3035) Tegen *Primo Mei* wordt gevraagd, een bekwaam **BANKET- en KOEKBAKKERS BEDIENDE**, welke goed en vlug kan Garneren en Confituren, zij die hiervan goede bewijzen, alsmede van goed gedrag kunnen overleggen, gelieven zich onder *franco* brieven, Letter B. K. te adresseren, bij de Wed. J. R. VAN ROSSUM te Utrecht.

BROODBAKKERIJ TE HUUR.

In het welgelegene, sterk bevolkte dorp Laren bij Naarden, wordt door sterfgeval TE HUUR aangeboden, om met Mei aanstaande te aanvaarden, eene goed ter nering staande **BROODBAKKERIJ.** Te bevragen bij den Heer K. VAN DEN BRINK Tz. aldaar. Brieven *franco*. (3026)

BERIGT.

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij, ten gevolge van het op *primo Januarij jl.* quitteeren der affaire door zijnen broeder den Heer A. F. VERHOEVEN van af dien tijd de DRUKKERIJ, BOEKHANDEL, enz., sedert vele jaren door hem onder de firma van «GEBROEDERS VERHOEVEN» gedreven, voor eigen rekening heeft voortgezet en van af heden onder zijne aanvankelijke firma van «**P. N. VERHOEVEN**» zal continueeren.
's Bosch, **P. N. VERHOEVEN**,
16 *Maart* 1857. **Drukker en Boekhandelaar van Z. H.** (3024)

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY, een zeer aanbevelenswaardig middel tegen de *roos*. K... M..., te *Bolsward*, leed sedert vele jaren aan deze ongesteldheid en sedert 9 maanden was hij bijna blind en doof daarvan. Hij raadpleegde onderscheidene geneesheeren deswegen, doch de ziekte verslimmerde van dag tot dag en kwam eindelijk zijn leven in gevaar. Zijn goede geest verliet hem niet; een zijner kennissen bragt hem eene groote dosis zalf en pillen van Holloway; hij gebruikte dezelven, en de uitkomst was zoo voldoende, dat hij in twee weken tijds het gezigt en gehoor weder verkreeg, en twee maanden daarna volmaakt hersteld was.

Door het vermeerderd debiet, zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, dépôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, dépôthouder te *Prinsland* en bij J. STRAATMAN, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*. (2592)

Een besluit van het keizerlijk hof van Dyon, in dato 17 Augustus 1854, heeft op advies van de Heeren Chevalier en O. Henry, leden der Keizerlijke Akademie van Geneeskunde en van den Heer Lassaigne, Professor in de Scheikunde aan de school te Alfort, welke door gemelde Akademie als deskundigen benoemd waren om een scheikundig onderzoek in te stellen, „het Elixer van GUILLIÉ*, bereid door* PAUL GAGE*, verklaard te zijn een voortreffelijk geneesmiddel; steeds regelmatig in zijne werking, waarvan de verkoop, als zijnde het geen geheim middel, moest worden toegelaten.*
Het Hof van Rouen heeft hetzelfde besluit genomen.
In Pruissen is de verkoop van het Elixer GUILLIÉ *in de geheele monarchie veroorloofd.*

ELIXER VAN DR. GUILLIÉ Het eenige oorspronkelijke bereid door PAUL GAGE

Te Parijs, rue de Grenelle-Saint-Germain, n° 13.
Te Amsterdam, Verkoophuis, en de bekende Dépôts in de andere steden.
" H. H. ULOTH, Apotheker.
" **Rotterdam,** F. E. VAN SANTEN KOLFF, Apotheker.

Uittreksel uit het werkje *Verhandeling over den oorsprong der Slijmaandoeningen*, de ziekten welke daaruit voorkomen en de middelen ter bestrijding, welke men zelf kan aanwenden door het werkzame *„Elixer tonique anti-glaireux"* van **Dokter GUILLIÉ** bereid door **PAUL GAGE.**

De ouden, welke andere benamingen bezigden voor slijm, als zinkingstoffen, koude vochten etc. beschreven het als een kleverig, taai vocht, hetwelk afgescheiden en gevonden wordt op de oppervlakte der slijmvliezen, om ze te bevochtigen en hunne werking te bevorderen.

Vele oorzaken loopen te zamen, om dit vocht in hoedanigheid en hoeveelheid te wijzigen, en niemand zal er aan twijfelen, dat eene onmatige afscheiding hoogst nadeelig moet werken op onze werktuigen en hunne verrigtingen, welke voor het leven van zoo groot belang zijn, zoo als de spijsvertering en de bloedsomloop, de verrigtingen van hart en longen, van maag, ingewanden en blaas, van lever en milt, van de klieren watervaatstelsels, enz. enz.

Het zal ons niet moeijelijk vallen aan een ieder duidelijk te maken hoe nuttig het *„Elixer van Guillié"* is, door eenige van die aandoeningen op te noemen, waar het nog hulp bragt toen de kunst uitgeput was en alle hoop verloren scheen.

Aamborstigheid, zinkings, kinkhoest, verkoudheid, kramphoest, ontsteking in de borst, enz. enz. — In het algemeen zijn al deze aandoeningen het gevolg van de ophooping eener taaije, dikke, scherpe, kleverige slijm, op de oppervlakte der vliezen van longen en luchtbuizen, tengevolge van ontsteking in die ligchaamsdeelen.

De luchtpijpen zijn verstopt, de lucht kan niet in de longen treden en dus is de ademhaling belemmerd. De natuur tracht de taaije slijm uit te drijven door hoest, welke hoe langer hoe heviger en eindelijk krampachtig wordt en de lijder loopt gevaar te stikken, wanneer men de slijm niet uitdrijft door middel van het **„Elixer van Guillié."**

Beroerte, verlamming, — In de hersenen bevinden zich tallooze bloed- en watervaten. Zij zijn omgeven door hunne slijmvliezen, welke eene slijmachtige stof afscheiden; dienende ter bevochtiging der hersenen.

Zoodra nu door deze of gene oorzaak er een ontstekingachtige toestand geboren wordt in deze bloed- of watervaten of in de slijmvliezen, wordt de slijm in te groote hoeveelheid afgescheiden, **zij stort zich uit** in de hersenen [illegible] mogelijke gevolg van.

Er bestaat slechts een middel om dit te voorkomen: men moet *voor*, *gedurende* en *na* **de uitstorting** der slijm het *„Elixer van Guillié"* gebruiken, ten einde eene afleiding op de ingewanden te bewerken, en de ontlasting te bevorderen.

Gal, galziekten, gele koorts, geelzucht, slechte spijsvertering, cholera, enz. — Is de lever door eene aanmerkelijke ontsteking aangetast, dan breidt zich deze ontsteking weldra uit over maag, milt en ingewanden, daar de gal in te groote hoeveelheid wordt afgescheiden, en zich in dezen uitstort. Er ontstaat door deze ontsteking en tengevolge daarvan eene ware ettervergiftiging; geelzucht, gele koorts, rotkoortsen, galkoorts, moeraskoortsen, cholera en verpestende ziekten verspreiden zich onder de menschen, galsteenen ontstaan er in de galblaas, enz. enz.

Om deze kwalen voor te komen, is het zeer doelmatig, de gal af te drijven naar mate zij zich vormt, hetgeen het geschiktste kan geschieden door het **„Elixer van Guillié,"** bereid door **Paul Gage,** welke bij hare zacht purgerende eigenschappen versterkende en zuiverende hoedanigheden voegt.

Slijmvloed van de blaas. — Wanneer de urine slijmig is en daardoor troebel, soms taai, kleverig, ja zelfs met een roode brij vermengd, of met eene vette, draderige zelfstandigheid, dan worden de wanden der blaas door deze zelfstandigheid geprikkeld, en er ontstaat slijmvloed van de blaas. — De slijm af te voeren en daardoor te verhinderen dat zij zich in de blaas afzet is het eenige middel, om deze aandoening te voorkomen, en dit geschiedt onfeilbaar door het **Elixer van Guillié,** bereid door **Paul Gage.**

Jicht en **Rheumatiek.** — Deze beide hevige ziekten worden veroorzaakt door een scherpe, taaije slijm, welke zich geplaatst heeft op de gewrichts-beurzen en de peesscheden (*aponévroses*), welke de geledingen en de spieren omgeven.

Weet men de oorzaak eener kwaal, dan is het niet moeijelijk daarvoor het geneesmiddel te vinden. Het **Elixer van Guillié** is ook hier wederom het beste geneesmiddel om spoedig, zeker en duurzaam te genezen. Door het **Electro-magnetische Weefsel** wordt de genezing buitengewoon ondersteund.

Wij zouden hier nog veel, zeer veel over de slijmziekten [illegible] willen liever den lezer verwijzen naar het boekje [illegible] Elixer, gratis wordt afgeleverd.

Elk fleschje gaat vergezeld van het werkje getiteld: *Verhandeling over de Slijmziekten*, waarvan zoowel in Parijs als in het buitenland behoorlijke legalisatie geschied is, om daardoor aan schrijvers en uitgevers het eigendomsregt te verzekeren; het is in alle Europesche talen vertaald, en die fleschjes waarbij zich deze brochure niet bevindt, moeten als nagemaakt geweigerd worden. Prijs van elk fleschje *f* 1.75.

BELANGRIJK BERIGT: In vele Apotheken wordt een Elixer verkocht dat voor dat van Guillié doorgaat, en reeds de nadeeligste gevolgen heeft uitgeoefend. Het Publiek wordt opmerkzaam gemaakt dat geene flesschen als echt beschouwd kunnen worden, dan die op de kurk met een in rood gedrukt fabriekmerk voorzien zijn, benevens de eigenhandige handteekening van **Paul Gage.**

ELECTRO-MAGNETISCH WEEFSEL GOEDGEKEURD DOOR DE ACADEMIE VAN GENEESKUNDE.

Dit weefsel is zijne werking verschuldigd aan de voltaïsche bestanddeelen, welke onder den vorm van een hoogst fijn verdeeld poeder daarin voorkomen. Zijne werking op de huid is zeer krachtig. Het verwekt een overvloedig zweet en maakt een hoogst weldadigen uitslag.

Dit weefsel is zoo vast dat het oneindig gebruikt kan worden en bijgevolg vrij beter-koop is dan al die zoogenaamde chemische papieren, waarvan de werking naauw merkbaar is en welke het ligchaam en de kleederen vuil maken. Alle geneeskundigen, welke er gebruik van gemaakt hebben moeten erkennen dat al wat voortkomt of gewijzigd wordt door eene opwekking van het huidweefsel, daardoor zeer dikwijls genezen en altijd stellig dragelijk gemaakt wordt. Het is dus krachtig in alle *Jichten, Rheumatische pijnen, in alle Zenuw-pijnen zoo als de hoofdpijn, waterzuchtige en neigachtige zwellingen ontsteking der longen en van het ribbenvlies (Pleuris).*

Alle geneeskundige dagbladen in Parijs bevelen het aan.

Prijs *f* 3 en 5½.

Aan hetzelfde adres zijn te bekomen de **Gomtaf van Paul Gage,** voor de grondige genezing van likdoorns, exteroogen, eelthielen, verhardingen enz. Eene twintigjarige ervaring bewijst daarvan de heilzame werking. Prijs *f* 1.

Dr. Franck's Gezondheidspillen. Deze zijn heilzaam tegen maagkwalen, slijm enz.; zij zijn windbrekend, genezen verstoppingen, herstellen de gestoorde spijsvertering en doen melancholie, hypochondrie en zenuwachtige toevallen verdwijnen. Prijs *f* 0.75.

Baume Antihémorrhoïdal; het gebruik is in eene kleine verhandeling door Dr. Guillié Pag. 40 en 41 aangegeven. Prijs *f* 2.50.

Belangrijke Prijsvermindering

VAN

EEN ALLERBELANGRIJKST WERK.

Zoo lang de voorraad strekt zal bij den Boekh. C. L. VAN LANGENHUYSEN verkrijgbaar zijn:

VOOR *f* 16 in plaats van *f* 40,45.

MR. W. BILDERDIJK,

GESCHIEDENIS DES VADERLANDS.

(Van de Wording des lands af, tot de Herwinning der Vrijheid in Nov. 1813.)

Uitgegeven door H. W. TYDEMAN, 13 deelen, met een algemeen Register, drie Kaarten en Facsimile.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.